

Věc C-18/20**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

16. ledna 2020

Předkládající soud:

Verwaltungsgerichtshof (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

18. prosince 2019

Navrhovatel v řízení o opravném prostředku „Revision“:

XY

Žalovaný orgán:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Rakousko)

Předmět původního řízeníAzylové právo – Nové skutečnosti nebo zjištění – Rozsah – Obnovení řízení –
Nesprávné provedení směrnice**Předmět a právní základ předběžné otázky**

Výklad směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále také „směrnice 2013/32“), článek 267 SFEU

Předběžné otázky

1. Zahrnují slovní obraty „nové skutečnosti nebo zjištění“, které „se objevily nebo byly žadatelem předloženy“, jež obsahuje čl. 40 odst. 2 a 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované

znění) (dále jen „směrnice 2013/32“), i takové okolnosti, které existovaly již před pravomocným ukončením předchozího azylového řízení?

V případě kladné odpovědi na první otázku:

2. Je v případě, kdy se objeví nové skutečnosti nebo důkazní prostředky, které nebylo možno bez zavinění třetí osoby uplatnit v předchozím řízení, postačující, že je žadateli o azyl umožněno požadovat obnovu řízení, které bylo předtím pravomocně ukončeno?

3. Může orgán, pokud žadatel o azyl nese vinu na tom, že nově uplatněné důvody nebyly použity již v předchozím azylovém řízení, zamítnout obsahové posouzení následné žádosti v důsledku vnitrostátního ustanovení, které stanoví zásadu obecně platnou ve správním řízení, ačkoliv členský stát z důvodu nepřijetí zvláštních právních norem řádně neprovedl ustanovení čl. 40 odst. 2 a 3 směrnice 2013/32 a v důsledku toho ani nepoužil možnost výslovně stanovenou v čl. 40 odst. 4 směrnice 2013/32, a sice stanovit výjimku z obsahového posuzování následné žádosti?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (výše také „směrnice 2013/32“): bod 36 odůvodnění, články 1, 2, 33 a 40

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (obecný zákon o správním řízení, dále jen „AVG“): § 68 a 69,

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (zákon o správních řízeních soudních, dále jen „VwGVG“): § 32,

Asylgesetz 2005 (azylový zákon z roku 2005, dále jen „AsylG 2005“): § 2, 3, 8, 10, 57 a 75,

Fremdenpolizeigesetz 2005 (zákon o cizinecké policii z roku 2005, dále jen „FPG“): § 52 a 55,

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (zákon o řízení u Spolkového úřadu pro cizince a azyl, dále jen „BFA-VG“): § 9.

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Navrhovatel XY, narozený v roce 1990, pochází z Iráku. Po neoprávněném vstupu do Rakouska dne 18. července 2015 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany

podle AsylG 2005. V rámci prvního slyšení orgánem veřejné bezpečnosti uvedl, že je šíitský muslim. Šíitské milice od něj požadovaly, aby za ně bojoval. On ale nechce bojovat ani zabíjet jiné lidi nebo se nechat zabít. Mimoto je situace v Iráku velmi špatná; panuje tam válka. XY dále zdůraznil, že to je „jediný důvod útěku“.

- 2 Dopisem ze dne 23. března 2016 požádal XY o svůj výslech v azylovém řízení a s odkazem na současně předkládané dokumenty uvedl, že v zemi svého původu byl po dobu pěti měsíců držen ve vyšetřovací vazbě. Byl obviněn z účasti na trestné činnosti. Navíc poukazoval na skutečnost, že v roce 2008 mu bylo způsobeno střelné zranění.
- 3 Dne 30. května jej vyslechl Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úřad pro cizince a azyl). XY uvedl, že je svobodný a nemá děti. Narodil se v Bagdádu a žil pouze tam. Jeho otec a jeho sourozenci také žijí v Bagdádu; jeho matka již zemřela. XY bydlel u svého otce a svých sourozenců.
- 4 K důvodům, pro které opustil zemi svého původu, uvedl, že on a jeho otec jsou šíitští muslimové, jeho matka a její příbuzní jsou naopak sunitští muslimové. Mezi příbuznými matky je „několik lidí“, kteří jsou členy radikálních skupin. Tito lidé hrozili, že zlikvidují celou rodinu, pokud XY „o nich něco řekne“.
- 5 Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úřad pro cizince a azyl) se XY opakovaně dotazoval, zda uvedl všechny důvody svého útěku, na tyto otázky vždy odpověděl kladně.
- 6 Po provedení dalších šetření Spolkový úřad pro cizince a azyl žádost XY zamítl rozhodnutím ze dne 29. ledna 2018, a to s ohledem na žádost o přiznání práva na azyl podle § 3 odst. 1 AsylG 2005, i s ohledem na status osoby požívající doplňkové ochrany podle § 8 odst. 1 AsylG 2005. Dále nebylo XY uděleno povolení k pobytu podle § 57 AsylG 2005, bylo vydáno rozhodnutí o jeho navrácení (založené na § 52 odst. 2 bodu 2 FPG, § 10 odst. 1 bodu 3 AsylG 2005 a § 9 BFA-VG) a v souladu s § 52 odst. 9 FPG konstatováno, že jeho vyhoštění do Iráku je přípustné. Lhůtu k dobrovolnému opuštění území úřad stanovil podle § 55 odst. 1 až odst. 3 FPG v délce 14 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o navrácení.
- 7 Úřad odůvodnil své rozhodnutí tím, že argumentace XY je nevěrohodná. Byla totiž rozporuplná, nelogická a obsahovala řadu nesrovnalostí.
- 8 XY podal proti rozhodnutí úřadu stížnost k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud), v níž napadal posouzení důkazů ze strany úřadu. Jednání před Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) se konalo dne 23. července.
- 9 Ve své stížnosti ani během jednání u Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) neuvedl XY žádné nové důvody útěku.
- 10 Rozsudkem ze dne 27. července 2018 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) tuto stížnost zamítl jako neopodstatněnou.

- 11 Dne 4. prosince 2018 podal XY novou žádost o udělení mezinárodní ochrany (dále také „následná žádost“). Jako nový důvod útěku nyní uváděl, že je celý život homosexuální. V Iráku se z tohoto důvodu musí obávat o svůj život. Tento důvod útěku zamlčel ve své první žádosti o azyl, neboť nevěděl, že v Rakousku nemusí svou homosexualitu skrývat. To se dozvěděl až v červnu 2018.
- 12 Spolkový úřad pro cizince a azyl následnou žádost odmítl rozhodnutím ze dne 28. ledna 2019 podle § 68 odst. 1 AVG, a to ohledně žádosti o přiznání práva na azyl, tak i ohledně statusu osoby požívající doplňkové ochrany z důvodu, že o věci již bylo rozhodnuto. XY také nebylo uděleno povolení k pobytu podle § 57 AsylG 2005, bylo vydáno rozhodnutí o jeho navrácení (založené na § 52 odst. 2 bodu 2 FPG, § 10 odst. 1 bodu 3 AsylG 2005 a § 9 BFA-VG) a podle § 53 odst. 1 a 2 FPG mu byl uložen dvouletý zákaz vstupu, jakož i v souladu s § 52 odst. 9 FPG bylo konstatováno, že jeho vyhoštění do Iráku je přípustné. Lhůta k dobrovolnému opuštění území nebyla podle § 55 odst. 1a FPG přiznána.
- 13 XY podal proti rozhodnutí úřadu stížnost k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud).
- 14 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) vyhověl stížnosti rozsudkem ze dne 18. března 2019 v rozsahu, v jakém byla namířena proti uložení zákazu vstupu. Ve zbývajících částech byla stížnost zamítnuta jako neopodstatněná.
- 15 Proti tomuto rozhodnutí podal XY opravný prostředek „Revision“ k Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr). V rámci řízení o tomto opravném prostředku se předkládá tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 16 Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úřad pro cizince a azyl) odůvodnil zamítnutí následné žádosti tím, že nově uplatněný důvod útěku není důvěryhodný. Vzhledem k tomu, že rozhodující skutkové okolnosti se nezměnily, brání právní moc rozhodnutí přijatého v prvním řízení novému věcnému rozhodnutí o následné žádosti. Následnou žádost je proto nutno odmítnout jako nepřipustnou podle zásady *res iudicata*.
- 17 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) se s tímto názorem v zásadě ztotožnil.
- 18 XY namítal, že nová skutková okolnost nespočívá v jeho homosexualitě, nýbrž v jeho nově nabyté schopnosti tuto skutečnost uvést. Jeho argumentace, že toho byl schopen až v souvislosti se svým „coming-outem“, je „každopádně“ důvěryhodná, neboť to je v souladu s obecnou životní zkušeností. V případě, že by jeho argument homosexuality již nebyl přípustný podle rakouského práva, je každopádně přípustný podle směrnice 2013/32. Mimoto měl Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) přihlídnout k jeho homosexualitě při posuzování otázky, zda se na něho nevztahuje zákaz navrácení.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

- 19 V projednávané věci se v jádru - a v rámci **první otázky** – jedná o to, jak má být vykládán výraz „se objevily nebo byly žadatelem předloženy nové skutečnosti nebo zjištění“ obsažený v čl. 40 odst. 2 a 3 směrnice 2013/32. Není jisté, zda jsou tím míněny i okolnosti, které existovaly také před nabytím právní moci rozhodnutí o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
- 20 Otevřená formulace a systematika hovoří ve prospěch tohoto výkladu. To však není v souladu s možností zamítnout žádost jako nepřipustnou podle zásady *res iudicata*, kterou uvádí bod 36 odůvodnění směrnice 2013/32, minimálně v případě, vycházíme-li z rakouského chápání této zásady. Možné také je, že v souvislosti se směrnicí 2013/32 je nutno chápat tuto zásadu jinak.
- 21 V případě kladné odpovědi na první otázku se předkládající soud svou **druhou otázkou** táže, zda podle směrnice 2013/32 postačuje, že žadatel o azyl má možnost obnovy předchozího řízení, nebo zda musí být o následné žádosti rozhodováno v novém řízení.
- 22 Myslitelné jsou obě možnosti. Pro první z nich hovoří důležitost právního institutu právní moci, která vyplývá z bodu 36 odůvodnění směrnice 2013/32. Pro druhou možnost hovoří znění čl. 40 odst. 3, podle něž v případě, kdy jsou předloženy nové skutečnosti či zjištění, „posuzuje se žádost dále podle kapitoly II“.
- 23 Také v případě kladné odpovědi na první otázku se předkládající soud **třetí otázkou** táže, zda smí být žadatelem o azyl, který nese vinu na tom, že nové důvody nebyly uplatněny již v prvním řízení, odepřeno věcné posouzení následné žádosti, ačkoliv článek 40 směrnice 2013/32 nebyl řádně proveden.
- 24 V souvislosti s tím je nutno vyjasnit, zda členské státy musí při provádění čl. 40 odst. 4 směrnice 2013/32 stanovit výslovnou výjimku z věcného posouzení následných žádostí, nebo zda lze vnitrostátní právo vykládat v souladu s unijním právem.